

ÁHERSLUVERKEFNI SSNE 2022 (til 2024)¹

Tillögur sendar stýrihópi Stjórnarráðsins um byggðamál 3. febrúar 2022

Heiti verkefnisins	Stefnumótun og aðgerðaáætlanir í landnýtingu, orkuskiptum og úrgangsmálum
Númer verkefnis ²	2022-10
Markmið	<p>Markmiðin eru þrjú og er skipt eftir mismunandi áherslum í umhverfismálum.</p> <p>Landnotkun Fá yfirsýn yfir land á svæðinu sem í felast tækifæri hvað varðar kolefnisspor og atvinnuþróun tengda nytjaskógum, kolefnisviðskiptum o.s.frv.</p> <p>Orkuskipti Mótun stefnu um hvernig staðið verði að orkuskiptum svæðisins, með áherslu á orkuinnviði, almenningsamgöngur, rafbílavæðingu, framtíðareldsneyti skipaflotans, raforkufrekan iðnað og orkuskipti í atvinnulífinu.</p> <p>Úrgangsstjórnun Finna leiðir til að draga úr neyslu í landshlutanum ásamt því að horfa áfram til umhverfisvænna lausna í meðhöndlun úrgangs. Horfa til þeirra aðgerða og áherslna sem eru í stefnuskjali Umhverfissráðherra “Í átt að hringrásarhagkerfi”</p>
Stutt verkefnalýsing (mikilvægt er að verk- og kostnaðaráætlanir séu gerðar fyrir öll verkefni)	<p>Stefnumótun og aðgerðaráætlanir í þrem hópum.</p> <p>Mótaðir verða þrjú vinnuhópar með tvo sérfræðinga á hverju sviði í hverjum vinnuhópi utan starfsmanns SSNE sem er í öllum hópum. Hóparnir munu vinna hluta af þeirri undirbúnings vinnu og gagnaöflun sem þarf til að svæðið geti komi til móts við sínar skuldbindingar, greint tækifæri og byggi upp þekkingu.</p> <p>Stefnt á tólf fundi yfir árið, einn í hverjum mánuði fyrir hvern hóp. Áætlaður vinnutími í verkefni á milli funda er allt að heill vinnudagur á hvern sérfræðing.</p> <p>Kostnaður við verkefnið er tími starfsmanns SSNE og kaup á sérfræðiþekkingu, sem þarf ekki að koma utan svæðis, en mikilvægt að horfa til þess að þeir sem koma að verkefninu fái greitt fyrir sína vinnu. Reiknað er með 24.800 kr. með vsk á hvern tíma sérfræðings. Stefnt er á að þrjú af þessum tólf fundum verði staðfundir, annars í fjarfundum. Staðfundir verði hálfur vinnudagur.</p> <p>Þá er horft til þess að á bakvið hvern vinnuhóp sé fjármagn til verkefna sem koma upp á verkefnistíma líkt og þegar ákveðið var að setja fjármagn í Líforkuver árið 2021 til að flýta fyrir því verkefni í takt við vilja þinga SSNE.</p> <p>Hópur 1. Landnotkun Markmið: Draga fram einfaldar aðgerðir sem hafa mikil áhrif. Safna þeim gögnum sem til eru og fá heildarsýn</p>

¹ Landshlutunum er í sjálfsvald sett til hvers langs tíma áhersluverkefni ná. Ná þau til lengri tíma en eins árs þá eru settir fram fyrirvarar um samþykkt fjárlaga hvers árs.

	<p>Í þessum hópi þarf að vera samstarf með landgræðslunni, sveitarfélögum, bændum og skógræktinni að fá yfirsýn yfir land á svæðinu sem í felast tækifæri hvað varðar kolefnisspor og atvinnuþróun tengda nytjaskógum, kolefnisviðskiptum o.s.frv. Ætlunin er ekki að smíða heildstæða áætlun fyrir svæðið heldur að ná saman fólki sem hefur þekkingu á málefnum og getur lagt fram einfaldar aðgerðir sem hafa mikil áhrif, og leiðir til þess að framkvæma þær. Lagt er upp með að aðgerðirnar hafi mikla getu til kolefnisbindingar.</p> <p>Hópur 2. Orkuskipti Markmið: Mótun stefnu um hvernig staðið verði að orkuskiptum svæðisins, með áherslu á orkuinnviði, almenningssamgöngur, rafbílavæðingu, framtíðareldsneyti skipaflotans, raforkufrekan iðnað og orkuskipti í atvinnulífinu.</p> <p>Vinnuhópurinn tekur saman stöðu landhlutans og leggur til stefnumótandi aðgerðir sem farið verður með í samráð til viðeigandi hagaðila með hliðsjón af framtíðarhorfum í loftlagsmálum. Nú eru t.a.m. almenningssamgöngur innan svæðisins af skornum skammti, hlutdeild rafbíla í bílaflota landshlutans er ekki nema um 2% einkabíla sem ganga fyrir endurnýjanlegum orkugjöfum á svæðinu og víða er aðgengi að raforku ófullnægjandi.</p> <p>Hópur 3. Úrgangur Markmið: Finna leiðir til að draga úr neyslu í landshlutanum ásamt því að horfa áfram til umhverfisvænna lausna í meðhöndlun úrgangs. Horfa til þeirra aðgerða og áherslna sem eru í stefnuskjali Umhverfisráðherra “Í átt að hringrásarhagkerfi”</p> <p>Vinnuhópurinn uppfærir svæðisáætlun um meðferð úrgangs með áherslu á aðgerðir og hagnýtingu áætlunarinnar. Sérstaklega skal horfa til nýtingu úrgangs til orkuvinnslu á köldum svæðum og jafnframt sem efni í áburðarframleiðslu. Varðandi það að draga úr neyslu væri áhugavert að skoða hvaða möguleika svæðið hefur á endurnýtingu neysluvara og minnkun sóunar ásamt t.d. það að draga úr umbúðum og fjölpósti.</p>
Málaflokkur (tilgreinið málaflokk og undir hvaða ráðuneyti hann heyrir.)	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti
Framkvæmdaaðili	SSNE
Samstarfsaðilar	
Tengsl við sóknaráætlun	Verkefnið er í beinu samræmi við öll markmið í sóknaráætlun í umhverfismálum „Marka framtíðar-og heildarsýn landshlutans í umhverfismálum“, „Efla staðbundna þekkingu á svæðinu í umhverfismálum“, „Leggja okkar af mörkum til að mæta skuldbindingum Íslands varðandi bindingu á CO2“, „Koma til móts við þau markmið sem sett eru fram í landsáætlun varðandi meðferð úrgangs“
Tengsl við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna	Verkefnið er í samræmi við eftirfarandi markmið, 11 sjálfbærar borgir og samfélag, 12 ábyrg neysla og framleiðsla, 13 aðgerðir í loftlagsmálum, 15 líf á landi, 17 samvinna um markmiðinn
Árangursmælikvarðar	Stefna í landnýtingu liggur fyrir og hún auðveldar landeigendum á starfssvæði SSNE að fara í aðgerðir sem draga úr losun eða binda CO2 ígildi.

	Framtíðarsýn í innleiðingu Orkuskipta liggur fyrir og aðildarsveitarfélög SSNE fara eftir henni við ákvarðanatöku. Framtíðarsýn í úrgangsmálum liggur fyrir og aðildarsveitarfélög SSNE fara eftir henni við ákvarðanatöku.
Lokafurð (hver verður lokaafurð verkefnisins, hver verður ávinningur samfélagsins?)	Sameiginleg stefna og aðgerðaráætlanir í Landnýtingu, Orkuskiptum og Úrgangsstjórnun.
Upphaf og lok verkefnis	Febrúar 2022 – mars 2023
Heildarkostnaður (pr. ár á verkefnatíma)	Stefnumótun og aðgerðaráætlanir í þrem hópum Mánaðarlegir fjarfundir, sérfræðingar 1.339.200 Staðfundir 1.785.600 Ferðakostnaður fundir 446.400 Vinna milli funda 14.284.800 Heildar framlag úr sóknaráætlun 17.856.000
Framlag úr sóknaráætlun (árið 2022 og á hverju ári eftir það, ef við á)	15.000.000kr.
Mótframlag (ef við á)	
Tengsl við aðrar opinberar áætlanir (ef við á)	Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum Í átt að hringrásarhagkerfi – heildarstefna sem skiptist í tvennt, þessa og Saman gegn sóun Saman gegn sóun – úrgangsforvarnir Byggðaáætlun Orkustefna